

A digitális jövő árnyékában

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Egy alkalommal távutasként digitális könyvtárműködtetés továbbképzésen vettem részt. Az utolsó előadásra a hallgatónak egy elképzelést kellett felvázolniuk saját könyvtárukról, ill. arról, hogy az hogyan válhat digitális könyvtárrá.

Közeledett december elseje, amikor le kellett adnom a munkát, igyekeztem minél hamarabb kidolgozni. November 14-én, kedden szokatlanul szép nap volt Kassán. A Barkóczy-palotában, ahol az irodám van, csend honolt. A számítógéphez ültem, és motivációforrásokat kerestem az interneten. Egy óras szörfözés után csaiódottan állapítottam meg, hogy semmi értelmeset nem találtam, ezért elhatároztam, hogy kikapcsolom a számítógépet, amikor egy fülsiketítő hang hallatszott. Az épületbe becsapott a villám. Az égők azonnal kialudtak, a monitor elsötétült. Úgy ültem a széken, mint akit odaláncoltak. Sokkolva voltam. Bámultam a sötétbe, és a fejemen átfutott a gondolat, hogy reggel a biztonsági technikus jelezte, hogy egy helytelenül leföldelt villámhárítót látott. Majd tüstént az is eszembe jutott, hogy végig kell majd mennem a sötét folyosón a földszintre, és be kell kapcsolnom a főbiztosítékot. Mindez két-három másodperc alatt pergett le. A fények újra kigyúltak, a képernyő pillanatok alatt visszaállt. Döbbenet néztem a monitort. Kissé furcsa volt. A képernyő háromdimenziós volt, és egy idős férfi érthetetlen hangon beszélt valamit. Nem lehetett követni. Majd eltűnt a férfi képe, és helyette egy háromdimenziós szöveg kezdett futni. Semmit sem értettem, csak „elvarázsolva” néztem a monitort. Hirtelen kezdett eltűnni a szöveg, a háromdimenziós képben lyukak keletkeztek, amelyeken keresztül átszűrődött a monitor megszokott fénye. E percben tértem magamhoz. Az egér után kaptam, és átkopíroztam a beérkező fájlokat. Mint később kiderült, a reakcióm lassú volt. Az adatokból csak töredékek maradtak, annak ellenére is, hogy néhány hozzáértő barátom minden erejét bevetette az állomány rekonstrukciójára. Úgy gondolom, hogy az állomány töredéke ellenére is többet mond a könyvtáram digitális jövőjéről, mint saját elképzeléseim.

A fájl eredetét és kézbesítésének módját nem áll szándékomban kommentálni, de szeretném felhívni a figyelmet néhány tényre, amely az állomány beszerzése idején érvényes volt.

A hidrometeorológiai intézet szerint 2001. november 14-én Kassa felett nem volt vihar. A kassai kirendeltség villanytelepén november 14-én nem jeleztek energiakiestést a könyvtár területén lévő városrészben.

A számítógépbe, amelyen dolgoztam, nincs beépítve sem videó, sem hangkártya. Az állomány tartalmi részéhez nem nyúltam. A szöveget, mely elveszett, a számítógép „0”-val jelezte ki. Tekintettel arra, hogy a szövegnek csak az 1,75 százaléka maradt fenn, a kinullázott szöveget csak a sor végéig, ill. a sor elejétől jelzem.

Tisztelettel:

Kolivosko István

nevezik magukat. De annak, amit most művelnek, nincs semmi köze a hackerezéshez.

Diákkoromban én is tagja voltam egy híres hacker csoportnak, melynek „ördög” volt a neve. Illegálisan használtunk softwerek, amelyeket legtöbbször Billitől szereztük be, az ellopott softwerek kulcsait feltörtük, hogy használhassuk őket, itt-ott vírusokat is küldtünk a nem szimpatikus professzoroknak. De voltak határok, amelyeket nem léptünk át. Soha nem tettünk tönkre rendszereket, nem változtattunk meg fájlokat, és soha nem hatoltunk be se állami, se kórházi számítógépekbe.

De az, amit az Altavistával műveltek, digitális gyilkosság. Valamit kezdeni kellene ezzel, mert egyre gyakoribb a matematikai terrorizmus. Nem értem ezeket az embereket, hiszen létezik egy óriási cyber-tér, ahol realizálhatják magukat.

2038. augusztus 30. (kedd)

Holnap Bécsbe utazom egy konferenciára. Fura, hogy a rendezők ragaszkodtak ahhoz, hogy mindenki személyesen vegyen részt a konferencián. Egyszerűbb, olcsóbb és főleg kényelmesebb volna, ha ezt az egészet a hálózaton keresztül csinálták volna. A téma igazán érdekes: az e-könyvek befejezetlen olvasása. A kollégák valóban érdekes, de nagyon nehéz témát választottak. Már az első e-könyvek a hypertext-alapon keletkeztek. A század elején utalásokat csak a szak e-könyvekben használtak, a szépirodalomban ez teljesen ismeretlen fogalom volt. A húszas években az utalások használata itt is elterjedt. A szerző szempontjából presztízs kérdés, hogy a saját e-könyvében minél több utalás legyen. Az olvasók az utalásokon keresztül az egyik könyvről a másikra ugranak, csak beleolvasnak, és máris jöhet az utalás alapján a következő, majd a harmadik. Az IFLA által készült felmérés szerint az utóbbi öt évben az e-könyv olvasók 87% nem fejezte be egy e-könyv olvasását sem. Kíváncsi vagyok tehát
000000000000000000

Meghalt a Nagy Billi. A múlt évszázad egyik legnagyobb géniuszának tartották. Lehetővé tette az emberek számára a számítógép használatát anélkül, hogy hosszas, speciális iskolázásokon kellene részt venniük, sőt nem is kell érteniük, mit is csinál a gép. Ki emlékszik ma már a Windows 95-re, de azért a múlt század végét a software forradalmasította.

A világ leggazdagabb embere volt, látnok az informatika világában, filantróp. Mennyi pénzt szétosztogatott, azt se tudja kinek, hová?! Kár, hogy az utolsó 10 évben gyökeresen megváltozott. Csatlakozott a humán-informatikusokhoz, és óriási összegeket ajándékozott a kutatásra. Mindezek szerint ez csak kidobott pénz volt. Eredményeik az informatikusok többségének nem mondanak semmit, de a laikus közönség pozitívan fogadja őket. Hogy van ez valójában, ki téved? Lehet
00000000000000000000000000000000

2040. október 25. (szombat)

Mérgelődöm. Tegnap a városi parlament tagjai elutasították javaslatomat a p-könyvállomány lepecsételésére. Nem értik, hogy a papírkönyvek már a múltba tartoznak, és az e-könyv a mindennapos jelen része több mint 20 éve. Már

2042. november 15. (péntek)

A gyűlésre mindenki pontosan megérkezett, és mindenki tanácstalan volt. Senki nem tudta, hogyan tovább. Bebizonyosodott, hogy a CD-ROM és a DVD semmire sem használható. Élettartamuk, mely 15 évre szólt, lejárt, és senki sem gondolt arra, hogy újra átégessük őket. Többször le kellett állítanom a vitatkozókat, mert csak dühöngtek, és senkinek sem volt valamirevaló hozzájárulása. Végül is mindenki tőlem várta a megoldást, de sajnos nekem sem volt ötletem. Hosszú, néma csend következett. Meg sem moccant senki. Mindenki a másokra várt, hogy mondjon valamit, de senki sem szólalt meg. Végül Mária törte meg a csendet, akit szinte kegyeletből tartottunk a könyvtárban. Közel volt a 80-hoz. A könyvtárba 1982-ben lépett be. A helyismereti részlegben dolgozott, és mindenki csodabogárnak nézte. Most éppen ő találna nekünk megoldást...?!

„Mi történné, ha könyvekből szolgáltatnánk az információkat? Klasszikus formában.” (Nem mondott p-könyveket.) A fiatal kolléganők körében suttozás, kuncogás futott végig. Hirtelen mozdulattal elhallgattattam őket. Máriából viszont dőlt a szó. Csak mondta és mondta. Beszélt a könyvről, az olvasásról mint az ismeretszerzés és információk forrásáról, a műveltség eszközéről, a demokrácia és az emberiség memóriájának eszközéről.

Beszélt, és könnyei végigperegtek ráncos arcán. Azt mondta megállíthatatlanul, ami az évek során felgyülemlt benne. Amikor befejezte, senki sem moccant. Néztém az arcokat. A nők könnyeztek, még a legkeményebb szívű informatikusunknak, Márknak is gyanúsan csillogott a szeme.

Eldöntöttük tehát, hogy másnap megnyitjuk a p-könyvek kölcsönző részlegét (beszélhetünk ezentúl könyvekről), és kölcsönözni kezdjük őket. Használjuk majd őket információnyújtáshoz is. Sokat kell tanulnunk, újra elsajátítani az elfelejtett módszert és az olvasókkal való kapcsolatot.

Nehéz lesz, de a könyvtár használható lesz továbbra is – túléli még a digitalizálást is!

Kolivosko István

